حکومەتی هەرێمی کوردستان – عێراق
ئەنجومەنی وەزیران
وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی
بەڕێوەبەرایەتی کاروباری یاسایی

ژمارە: ١٥٨٠٩
ڕێکەوت: ٢٩/ ٦ / ٢٧٢٢ی کوردی

حكومة اقليم كوردستان - العراق
مجلس الوزراء
وزارة التعليم العالي و البحث العلمي
مديرية الشؤون القانونية

العدد: ١٥٨٠٩
التاريخ: ٩/١٩ / ٢٠٢٢

ڕێنمایی ژمارە (٣)ی ساڵی (٢٠٢٢)

ڕێنمایی خوێندنی باڵا/دیپلۆمی باڵا - ماستەر - دکتۆرا لە زانکۆ حکومییەکانی هەرێمی کوردستان

پاڵپشت بە کۆبوونەوەی ژمارە (٥)ی ساڵی (٢٠٢٢)ی ئەنجومەنی وەزارەت و (ماددەی پەنجایەم) لە یاسای وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی هەرێمی کوردستان-عێراق ژمارە (١٠)ی ساڵی (٢٠٠٨)ی هەمووارکراو، بڕیاردرا بە:-

- دەرکردنی ڕێنمایی خوێندنی باڵا/دیپلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی و دیپلۆمی باڵای دوو ساڵەی پزیشکی کلینیکی پیشەیی - ماستەر - دکتۆرا لە زانکۆ حکومییەکانی هەرێمی کوردستان بەم شێوەی خوارەوە:

ماددەی یەکەم- پێناسەکان:

مەبەست لەم دەستەواژانەی خوارەوە، بریتییە لەو واتایانەی کە بەرامبەریان نووسراوە لە هەر شوێنێک لەم ڕێنماییەدا هاتوو بن:

حکومەت: حکومەتی هەرێمی کوردستان-عێراق.

وەزارەت: وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی هەرێمی کوردستان-عێراق.

فەرمانگە: فەرمانگەی توێژینەوە و پەرەپێدان.

زانکۆ حکومییەکان: زانکۆ حکومییەکانی هەرێمی کوردستان-عێراق.

کۆلێژ: کۆلێژ/فاکەڵتی/سکولەکان.

کۆلێژە پزیشکییەکان: کۆلێژ/فاکەڵتی/سکولەکانی پزیشکی گشتی و پزیشکی ددان و دەرمانسازی.

سەنتەرەکانی زمان: سەنتەرەکانی زمانی زانکۆ حکومییەکانی هەرێمی کوردستان-عێراق.

بەش: بەشی زانستی لە کۆلێژ/فاکەڵتی/سکولەکان.

یاسای وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی: یاسای وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی هەرێمی کوردستان-عێراق ژمارە (١٠) ی ساڵی (٢٠٠٨)ی هەمووارکراو.

ماددەی دووەم/ مەرجە گشتیەکانی پێشکەشکردن بۆ خوێندنی باڵا:

یەکەم: تێکڕای نمرە (معدل):

١. بۆ خوێندنی دیپلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی، تێکرای نمرە (معدل)ی بەکالۆریۆسی پێشکەشکار رەچاو ناکرێت بۆ پێشکەشکردن. هەر پێشکەشکارێک تێکرای نمرە (معدل)ی (٥٠%) بێت، مافی هەیە پێشکەشی ئەم جۆرە خوێندنە بکات.

٢. بۆ خوێندنی ماستەر، مەرجە خوازیار تێکرای نمرە (معدل)ی بڕوانامەی بەکالۆریۆسی پێشکەشکار لە (٦٠%) کەمتر نەبێت، جگە لە دەرچووانی کۆلێژە پزیشکیەکان. ئەو پێشکەشکارانەی تێکرای نمرە (معدل)ی بەکالۆریۆسیان لە (٦٠٪) کەمترە، مەرجە سەرەتا دبلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی لە زانکۆ حکومیەکانی هەرێمی کوردستان بخوێنن، دواتر مافیان هەیە پێشکەشی خوێندنی باڵا/ماستەر بکەن بە شێوەیەک کە رێژەی (٦٠٪)ی نمرە لەسەر کۆنمرەی بڕوانامەی دبلۆمی باڵای یەك ساڵەی ئەکادیمی دەبێت و رێژەی (٤٠٪)ی نمرە لەسەر کۆنمرەی بڕوانامەی بەکالۆریۆس دەبێت.

٣. بۆ خوێندنی دکتۆرا، مەرجە خوازیار تێکرای نمرە (معدل)ی بڕوانامەی ماستەری ئەکادیمی لە (٧٠%) کەمتر نەبێت و هەروەها مەرجە خوازیار تێکرای نمرە (معدل)ی بڕوانامەی بەکالۆریۆسی لە (٦٠٪) کەمتر نەبێت، جگە لە دەرچووانی کۆلێژە پزیشکیەکان و هەڵگری نازناوی زانستی هەمیشەیی لە وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی و وەزارەتی پەروەردە.

دووەم: توانستی زمانی ئینگلیزی لە کاتی پرۆسەی پێشکەشکردن:

١. بۆ خوێندنی دیپلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی، مەرجی توانستی زمانی ئینگلیزی لە سەرەتای پرۆسەی پێشکەشکردن مەرج نیە، بەڵکو پێویستە خوازیار لە ماوەی خوێندنەکە و لەگەڵ دەستپێکردنی خوێندنی ئەکادیمی و پێش تەواو بوونی ماوەی خوێندن مەرجەکە دەستەبەر بکات کە لە لایەن (ئەنجومەنی زانکۆ)وە ئاستەکەی دەست نیشان دەکرێت، بە پێچەوانەوە راستەوخۆ فەرمانی سڕینەوەی ناو (ترقین قید)ی لە زانکۆکان بۆ دەردەکرێت.

٢. بۆ خوێندنی ماستەر، مەرجی توانستی زمانی ئینگلیزی لە ماوەی پرۆسەی پێشکەشکردن مەرج نیە، بەڵکو مەرجە قوتابی/خوێندکاری وەرگیراو پێش تاوتوێکردنی ماستەرنامەکەی یەکێک لەم دوو مەرجانەی خوارەوە سەبارەت بە توانستی زمانی ئینگلیزی دەستەبەر بکات، بە پێچەوانەوە راستەوخۆ فەرمانی سڕینەوەی ناو (ترقین قید)ی لە زانکۆکان بۆ دەردەکرێت:-

أ. مەرجە خوازیار بۆ گشت بوارەکان ئاستی (Pre-intermediate)ی لە سێنتەرەکانی زمان لە زانکۆ حکومیەکانی کوردستان بە سەرکەوتوویی تەواو کردبێت و بڕوانامەی بەدەست هێنابێت.

ب. یان مەرجە خوازیار نمرەی (5)ی لە تاقیکردنەوەی نێودەوڵەتی (IELTS- Academic) یاخود لە تاقیکردنەوە هاوتاکانی وەکو (Pearson Academic-PTE 52 ,TOEFL-iBT 414 ,TOEFL-PBT 59) بەدەست هێنا بێت.

حکومەتی هەرێمی کوردستان – عێراق
ئەنجومەنی وەزیران
وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی
بەڕێوەبەرایەتی کاروباری یاسایی

حكومة اقليم كوردستان - العراق
مجلس الوزراء
وزارة التعليم العالي و البحث العلمي
مديرية الشؤون القانونية

---

٣. بۆ خوێندنی دکتۆرا، مەرجی توانستی زمانی ئینگلیزی لە ماوەی پرۆسەی پێشکەشکردن مەرج نیە، بەڵکو مەرجە قوتابی/خوێندکاری وەرگیراو پێش تاوتوێکردنی تێزی دکتۆراکەی یەکێک لەم دوو مەرجانەی خوارەوە سەبارەت بە توانستی زمانی ئینگلیزی دەستەبەر بکات، بە پێچەوانەوە راستەوخۆ فەرمانی سڕینەوەی ناو (ترقين قيد)ی لە زانکۆکان بۆ دەردەکرێت:-

أ. مەرجە خوازیاری بواری زانستە مرۆڤایەتیەکان ئاستی (Pre-intermediate)، و هەروەها بۆ بواری زانستە پەتی و سروشتی و پراکتیکی و ئەندازەیی و پزیشکیەکان ئاستی (Intermediate)ی لە سێنتەرەکانی زمان لە زانکۆ حکومیەکانی کوردستان بە سەرکەوتوویی تەواو کردبێت و بڕوانامەی بەدەست هێنابێت.

ب. یان مەرجە خوازیاری بواری زانستە مرۆڤایەتیەکان نمرەی (5)ی لە تاقیکردنەوەی نێودەوڵەتی (IELTS-Academic) یاخود لە تاقیکردنەوە هاوتاکانی وەکو (Pearson Academic-PTE 52, TOEFL-iBT 59, TOEFL-PBT 414) بەدەست هێنابێت، هەروەها بۆ بواری زانستە پەتی و سروشتی و پراکتیکی و ئەندازەیی و پزیشکیەکان نمرەی (6)ی لە تاقیکردنەوەی نێودەوڵەتی (IELTS-Academic) یاخود لە تاقیکردنەوە نێودەدەوڵەتیە هاوتاکانی وەکو (Pearson TOEFL-iBT 73 , TOEFL-PBT 497 , Academic-PTE 67) بەدەست هێنابێت.

٤. سەبارەت بە ئەنجامدانی تاقیکردنەوەی نێودەوڵەتی توانستی زمانی ئینگلیزی وەکو (IELTS-Academic، TOEFL، Pearson Academic-PTE) تەنها لە سێنتەرەکانی پارێزگا و ئیدارە سەربەخۆکانی هەرێمی کوردستان کاری پێدەکرێت، هەروەها لەگەڵ وڵاتانی (ئەمریکا و بەریتانیا و کەنەدا و نیوزلەندا و ئوسترالیا). بە پێچەوانەوە کاری پێناکرێت.

٥. پێویستە لەسەر زانکۆکان ڕاست و دروستی (صحة صدور) بۆ بڕوانامەی توانستی زمانی ئینگلیزی تاقیکردنەوەکانی (IELTS و TOEFL و PEARSON Academic-PTE)ی پێشکەشکاران ئەنجام بدەن.

٦. بڕوانامەی خولی زمانی ئینگلیزی سێنتەرەکانی زمانی زانکۆ حکومیەکانی کوردستان کە لە سەرەتای ساڵی (٢٠١٩) بە دواوە بە شێوازی نوێ کراوەتەوە بۆ ماوەی (٣) سێ ساڵ کاری پێدەکرێت. هەروەها تاقیکردنەوە نێودەوڵەتیەکانی زمانی ئینگلیزی وەکو (IELTS-Academic، TOEFL، PEARSON-Academic-PTE) بۆ ماوەی (٣) سێ ساڵ (لەسەر بنەمای ڕێکەوتی تاقیکردنەوە) کاری پێدەکرێت بە مەرجێك بڕوانامەکانی (IELTS-Academic، TOEFL، PEARSON-Academic-PTE) کە ماوەی دوو ساڵیان بەسەر تێپەڕیووە، پێویستە پێشووتر ڕاست و دروستی بۆ بڕوانامەکانیان لە زانکۆکان ئەنجام درابێت.

٧. ئەو پێشکەشکارانەی هەڵگری بڕوانامەی (بەکالۆریۆس یان ماستەر)ن لە پسپۆڕی زمانی ئینگلیزی و وەرگێڕان، پێویستە تاقیکردنەوەی توانستی زمانی ئینگلیزی ئەنجام بدەن و لەم مەرجە نابەخشرێن.

KRG Iraq
وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی
دەرکــراوە

KRG Iraq
وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی
دەرکــردە

سێیەم: تاقیکردنەوەی توانستی زانستی:

بۆ ئەوەی خوازیار مافی بەشداریکردنی لە پێشبڕکێی وەرگرتن هەبێت، مەرجە:

١. خوازیار لە تاقیکردنەوەی توانستی زانستی دەربچێت و بە لایەنی کەم (١٥) نمرەی لە (٣٠) نمرەی تەرخانکراو بۆ تاقیکردنەوە بەدەست بهێنێت.
٢. پرسیار و هەڵچنینی پەراوی تاقیکردنەوەی توانستی زانستی بە شێوەیەکی ستاندارد و ناوەندی لە لایەن لیژنەیەکی پسپۆر دادەنرێت بە پێی پسپۆری بەشەکان.
٣. لیژنەیەکی باڵا لە لایەن وەزارەت/فەرمانگە پێکدەهێنرێت بۆ سەرپەرشتیکردنی هەموو پرۆسەی تاقیکردنەوەی توانستی زانستی لە زانکۆکان و دەستنیشانکردنی میکانیزمی شێوازی ئەنجامدانی تاقیکردنەوەکان.
٤. مامەڵە لەگەڵ پۆینت ناکرێت بۆ مەبەستی دەرئەنجامی تاقیکردنەوەی توانستی زانستی، بەڵکو مامەڵە لەگەڵ نمرەی بەدەستهاتوو دەکرێت (واتە نمرەکان جبر ناکرێن و کێرڤ نادرێت لە کاتی تاقیکردنەوەی توانستی زانستی).
٥. تاقیکردنەوەی توانستی زانستی تەنها بە شێوەی نووسین ئەنجام دەدرێت.
٦. پێویستە لیژنەیەکی زانستی تایبەت لەسەر ئاستی (کۆلێژ یان بەش) سەرپەرشتی تاقیکردنەوەکان بکات.
٧. پێویستە لەگەڵ پێشکەشکردنی پرسیارەکانی تاقیکردنەوەی توانستی زانستی لە لایەن مامۆستایان، وەڵامی نمونەیی پرسیارەکان پێشکەش بە لیژنەی تاقیکردنەوەکان بکرێت.
٨. ئەگەر هاتوو مامۆستا پەیوەندی خزمایەتی تاوەکو پلە (٤) چواری لەگەڵ خوازیاری هەمان پسپۆری خۆیدا هەبوو، ئەوا نابێت مامۆستایەکە بەشداری بکات لە پرۆسەی دانانی پرسیار و هەڵچنینی پەراوی تاقیکردنەوەی توانستی زانستی ئەو پسپۆرییە، ئەمەش لە پێناو پیشەیی و شافیەت لە ئەنجامدانی کارووبارە زانستیەکان.

چوارەم: تەمەن:

١. بۆ خوێندنی دیپلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی، میچ (سقف)ی تەمەن ڕەچاو ناکرێت بۆ مەبەستی پێشکەشکردن لەبەرئەوەی خوێندنەکە بە شێوەی پاراڵێل دەبێت.
٢. بۆ خوێندنی ماستەر، مەرجە تەمەنی خوازیاری دامەزراو (فەرمانبەری هەمیشەیی) لە دامودەزگا حکومییەکانی هەرێمی کوردستان و عێراق لە (٤٥) چل و پێنج ساڵ زیاتر نەبێت. ئەگەر تەمەنی لە سەرووی (٤٥ ساڵ) چل و پێنج ساڵ بێت، ئەوا دەتوانێت بە شێوازی پاراڵێل پێشکەش بکات.
٣. بۆ خوێندنی دکتۆرا، مەرجە تەمەنی خوازیاری دامەزراو (فەرمانبەری هەمیشەیی) لە دامودەزگا حکومییەکانی هەرێم و عێراق لە (٥٠) پەنجا ساڵ زیاتر نەبێت. ئەگەر تەمەنی لە سەرووی (٥٠) پەنجا ساڵ بێت، ئەوا دەتوانێت بە شێوازی پاراڵێل پێشکەش بکات.
٤. بۆ خوازیارانی دانەمەزراو، ڕەچاوی میچ (سقف)ی تەمەن ناکرێت بۆ مەبەستی پێشکەشکردن بۆ خوێندنی ماستەر و دکتۆرا.

پێنجەم: ساڵانی خزمەت:

١. بۆ خوازیارانی دامەزراو (فەرمانبەری هەمیشەیی) لە دامودەزگا حکومییەکانی هەرێمی کوردستان و عێراق، مەرجی ساڵانی خزمەت بە پێی یاسا و پەیڕەو و ڕێنماییە کارپێکراوەکان لە هەرێمی کوردستان دەبێت.

٢. بۆ خوازیارانی دانەمەزراو لە یەکێک لە دامودەزگا حکومییەکانی هەرێمی کوردستان و عێراق، بە بێ هەبوونی مەرجی ساڵانی دەرچوون و تێپەڕین بەسەر بەدەستهێنانی دوا بڕوانامە، ڕاستەوخۆ مافی پێشکەشکردنیان هەیە و بۆ ئەم مەبەستەش خوازیاران پێویستە بەڵێننامەی فەرمی یاسایی لە سەرۆکایەتی زانکۆکان پێشکەش بکەن کە لە هیچ دامودەزگایەکی حکومی لە هەرێمی کوردستان و عێراق دانەمەزراون، لە حاڵەتی پێشکەشکردنی زانیاری نادروست، قوتابی/خوێندکار ڕاستەخۆ فەرمانی سڕینەوەی ناوی (ترقین قید)ی بۆ دەردەکرێت و ڕێکاری یاسایی بەرامبەر دەگیردرێتە بەر.

شەشەم: سەبارەت بەو خوازیارانەی کە دانیشتووی دەرەوەی هەرێمی کوردستانن یان هەڵگری ڕەگەزنامەی عێراق نین:

١. هاوڵاتی دەرەوەی هەرێمی کوردستان و دەرەوەی عێراق مافی پێشکەشکردنی هەیە بە سیستمی پاراڵێل بە هەمان مەرج و پێوەرەکانی هاتوو لەم ڕێنماییە.

٢. وەزارەت بە هەماهەنگی لەگەڵ زانکۆکان مافی هەیە سکۆلەرشیپ بە خوازیارانی نێودەوڵەتی بدات بۆ مەبەستی درێژەدانیان بە خوێندنی باڵا لە زانکۆکانی هەرێمی کوردستان، دوای وەرگرتنی ڕەزامەندی ئەنجومەنی وەزیران.

ماددەی سێیەم: ڕێکخستنی پێشبڕکێی وەرگرتن و پێوەرەکانی سیستمی ڕیزبەندی بەپێی ڕێژەی خاڵ:

١. بۆ خوێندنی دیپلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی، پێوەری سیستەمی خاڵبەندی بۆ پێشبڕکێی وەرگرتن لەسەر بنەمای تێکرای نمرەی (بەکالۆریۆس و تاقیکردنەوەی توانستی زانستی و توانستی زمانی ئینگلیزی ئەگەر هەبوو) دەبێت و ئەو پێشکەشکارانەی بەرزترین خاڵیان بەدەستهێنا، ئەوا بە پێی ڕێژەی پلان و ژمارەی کورسیەکانی پەسەندکراو لە لایەن وەزارەت وەردەگیرێن. بەم شێوەی خوارەوە:

أ. تێکرای نمرەی (٥٠٪)ی بەکالۆریۆس هیچ خاڵ وەرناگرێت بۆ چوونە ناو پێشبڕکێ، بە زیادبوونی هەر نمرەیەک خاڵێک وەردەگرێت.

ب. لەبەر ئەوەی تاقیکردنەوەی توانستی زانستی لەسەر (٣٠) نمرە ئەنجام دەدرێت، بۆیە بەدەستهێنانی نمرەی (١٥) پانزە لە تاقیکردنەوەکە هیچ خاڵ وەرناگرێت و (٠) سفر (خاڵ)ی دەبێت و بە زیادبوونی هەر نمرەیەک (١) یەک خاڵی بۆ زیاد دەکرێت.

ج. ئەگەر لە کاتی پێشکەشکردن، خوازیار توانستی زمانی ئینگلیزی بە پێی خشتەی خوارەوە هەبوو، ئەوا خاڵ بە پێشکەشکار دەدرێت لە کاتی چوونە ناو پێشبڕکێ بەم شێوەیەی خوارەوە:

تەواوکردنی ئاست (Level) لە سەنتەری زمان	IELTS- Academic	TOEFL-iBT	TOEFL-PBT	Pearson-Academic (PTE)	وەرگرتنی خاڵ بۆ پێشبڕکێ
-	3 یان کەمتر	1-19	1-370	1-24	0 خاڵ
Beginner	3.5	20-30	371-383	25-35	3 خاڵ
Elementary	4 و 4.5	31-58	384-413	36-51	6 خاڵ
Pre-intermediate	5 و 5.5	59-72	414-496	52-66	12 خاڵ
Intermediate	6 یان زیاتر	73 و زیاتر	497 و زیاتر	67 و زیاتر	15 خاڵ

٢. بۆ خوێندنی ماستەر، پێوەری سیستەمی خاڵبەندی بۆ پێشبرکێی وەرگرتن لەسەر بنەمای تێکرای نمرەی (بەکالۆریۆس، و تاقیکردنەوەی توانستی زانستی، و توانستی زمانی ئینگلیزی ئەگەر هەبوو) دەبێت و ئەو پێشکەشکارانەی بەرزترین خاڵیان بەدەستهێنا، ئەوا بە پێی رێژەی پلان و ژمارەی کورسیەکانی پەسەندکراو لە لایەن وەزارەت وەردەگیرێن. بەم شێوەی خوارەوە:

أ. تێکرای نمرەی (٦٠%)ی بەکالۆریۆس هیچ خاڵ وەرناگرێت بۆ چوونە ناو پێشبرکێ، بە زیادبوونی هەر نمرەیەک خاڵێک وەردەگرێت. هەڵگرانی بڕوانامەی بەکالوریۆس لە کۆلێژە پزیشکیەکان کە تێکرای نمرەی بەکالۆریۆسیان لە (٦٠٪) کەمترە هیچ خاڵ وەرناگرن.

هەروەها سەبارەت بە هەڵگرانی بڕوانامەی دبلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی لە زانکۆکانی هەرێمی کوردستان، رێژەی (٦٠٪)ی کۆنمرەی بڕوانامەی دیپلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی و (٤٠٪)ی کۆنمرەی بڕوانامەی بەکالۆریۆس کۆدەکرێنەوە و دەبێتە نمرەی پێشکەشکردن بۆ خوێندنی باڵا/ماستەر و لەسەر ئەم بنەمایە ئەگەر خوازیارێک دوای کۆکردنەوەی تێکرای کۆنمرەی دبلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی و ماستەر، تێکرای نمرەکەی (٦٠%) بوو، ئەوا هیچ خاڵ وەرناگرێت بۆ چوونە ناو پێشبرکێ و بە زیادبوونی هەر نمرەیەک (١) یەک خاڵی بۆ زیاد دەکرێت بۆ نمرەکانی تریش هەمان ئەو بنەمایە پەیرەو دەکرێت.

ب. لەبەر ئەوەی تاقیکردنەوەی توانستی زانستی لەسەر (٣٠) نمرە ئەنجام دەدرێت، بۆیە بەدەستهێنانی نمرەی (١٥) پانزە لە تاقیکردنەوە هیچ خاڵ وەرناگرێت و (٠) سفر (خاڵ)ی دەبێت و بە زیادبوونی هەر نمرەیەک (١) یەک خاڵی پێ دەدەرێت.

ج. ئەگەر لە کاتی پێشکەشکردن، خوازیار توانستی زمانی ئینگلیزی بە پێی خشتەی خوارەوە هەبوو، ئەوا خاڵ بە پێشکەشکار دەدرێت لە کاتی چوونە ناو پێشبرکێ بەم شێوەیەی خوارەوە:

وەرگرتنی خاڵ بۆ پێشبرکێ	Pearson-Academic (PTE)	TOEFL-PBT	TOEFL-iBT	IELTS- Academic	تەواوکردنی ئاست (Level) لە سەنتەری زمان
0 خاڵ	1-24	1-370	1-19	3 یان کەمتر	-
3 خاڵ	25-35	371-383	20-30	3.5	Beginner
6 خاڵ	36-51	384-413	31-58	4 و 4.5	Elementary
12 خاڵ	52-66	414-496	59-72	5 و 5.5	Pre-intermediate
15 خاڵ	67 و زیاتر	497 و زیاتر	73 و زیاتر	6 یان زیاتر	Intermediate

٣. بۆ خوێندنی دکتۆرا، پێوەری سیستەمی خاڵبەندی بۆ پێشبرکێی تێکرای لەسەر بنەمای تێکرای نمرەی (بەکالۆریۆس، و ماستەر، و تاقیکردنەوەی توانستی زانستی، توانستی زمانی ئینگلیزی ئەگەر هەبوو، و توێژینەوە و داهێنانی زانستی، و پرۆسەی دڵنیایی جۆری جگە لە کورسیەکانی پاراڵێل) دەبێت و ئەو پێشکەشکارانەی بەرزترین خاڵیان بەدەستهێنا، ئەوا بە پێی ڕێژەی پلان و ژمارەی کورسیەکانی پەسەندکراو لە لایەن وەزارەت وەردەگیرێن. بەم شێوەی خوارەوە:-

أ. تێکڕای نمرەی (٦٠%)ی بەکالۆریۆس هیچ خاڵ وەرناگرێت بۆ چوونە ناو پێشبرکێ، بە زیادبوونی هەر نمرەیەک خاڵێک وەردەگرێت. هەڵگرانی بڕوانامەی بەکالوریۆس لە کۆلێژە پزیشکیەکان کە تێکرای نمرەی بەکالۆریۆسیان لە (٦٠٪) کەمترە هیچ خاڵ وەرناگرن.

ب. تێکڕای نمرەی ماستەری ئەکادیمی (٧٠%) هیچ خاڵ وەرناگرێت و (٠) سفر (خاڵ) ی دەبێت و بە زیادبوونی هەر نمرەیەک (١) یەک خاڵ وەردەگرێت.

ج. لەبەر ئەوەی تاقیکردنەوەی توانستی زانستی لەسەر (٣٠) نمرە ئەنجام دەدرێت بۆیە بەدەستهێنانی نمرەی (١٥) پانزە لە تاقیکردنەوەکە هیچ خاڵ وەرناگرێت و (٠) سفر (خاڵ)ی دەبێت و بە زیادبوونی هەر نمرەیەک (١) یەک خاڵی پێ دەدەرێت.

د. ئەگەر لە کاتی پێشکەشکردن، خوازیار توانستی زمانی ئینگلیزی بە پێی خشتەی خوارەوە هەبوو، ئەوا خاڵ بە پێشکەشکار دەدرێت لە کاتی چوونە ناو پێشبرکێ بەم شێوەیەی خوارەوە:

وەرگرتنی خاڵ بۆ پێشبرکێ	Pearson-Academic (PTE)	TOEFL-PBT	TOEFL-iBT	IELTS- Academic	تەواوکردنی ئاست (Level) لە سەنتەری زمان
0 خاڵ	1-24	1-370	1-19	3 یان کەمتر	-
3 خاڵ	25-35	371-383	20-30	3.5	Beginner
6 خاڵ	36-51	384-413	31-58	4 و 4.5	Elementary
12 خاڵ	52-66	414-496	59-72	5 و 5.5	Pre-intermediate
15 خاڵ	67 و زیاتر	497 و زیاتر	73 و زیاتر	6 یان زیاتر	Intermediate

د. بۆ هەر توێژینەوەیەکی خاوەن ئیمپاکت فاکتەر (Impact Factor) لە لیستی (Clarivate Analytics) (١٠) دە خاڵ و بۆ توێژینەوەی خاوەن سکۆپەس (Scopus) (٧,٥) خاڵ و بۆ توێژینەوەی بڵاوکراوە لە گۆڤاری زانستی ناوخۆ (٥) پێنج خاڵ دەدرێت بە پێشکەشکار بە مەرجێک گۆڤارە نێودەوڵەتیەکان لە وێبسایتی ڕیزبەندی زانکۆکانی کوردستان (NUR) دانپێدانراو بێت. هەروەها داهێنانی زانستی (براءة الأختراع) بە مەرجێك لە گۆڤارێکی زانستی بروارپێکراو بڵاویکردبێتەوە (١٠) دە خاڵ وەردەگرێت. کۆی گشتی میچ (سەقف)ی وەرگرتنی خاڵ لە بڵاوکراوەی زانستی و داهێنانی زانستی (براءة الأختراع) بریتی دەبێت لە (٢٥) بیست و پێنج خاڵ بۆ بەشداریکردن لە پێشبڕکێ.

هـ. پرۆسەی دڵنیایی جۆری (هەگبەی مامۆستا و زانستخوازی بەردەوام) بۆ هەڵگرانی خاوەن نازناوی زانستی تەنها بۆ کورسیەکانی گشتی (جگە لە کورسیەکانی پارالێل)، بەم شێوەی خوارەوە بێت:-

- بەرزترین نمرەی بەدەستهاتوو لە یەکێک لە دوایین دوو ساڵی خوێندن لە هەگبەی مامۆستا دەبێتە پێوەر بۆ وەرگرتنی خاڵ، بۆ نمونە ئەگەر خوازیار (٤) چوار نمرەی لە هەگبەی مامۆستا هەبێت ئەوا (٤) چوار خاڵی پێ دەدرێت، سەبارەت بە نمرەکانی تر بە هەمان ئەو بنەمایە ئەژمار دەکرێت. هەروەها بەرزترین نمرەی بەدەستهاتوو لە یەکێک لە دوایین دوو ساڵی خوێندن لە زانستخوازی بەردەوام جارانی (٥%) سەدا پێنج دەکرێت بە شێوەی (النسبة والتناسب)، نمرە دابەشکراوەکە دەبێتە خاڵی وەرگرتن بۆ چوونە پێشبڕکێ و پۆینت ئەژمار دەکرێت، بۆ نمونە ئەگەر نمرەی (٨٠)ی لە زانستخوازی بەردەوام هەبوو ئەوا (٤) چوار خاڵی پێدەدرێت، سەبارەت بە نمرەکانی تر بە هەمان ئەو بنەمایە ئەژمار دەکرێت.
- ئەگەر خوازیار پرۆسەی دڵنیایی جۆری (هەگبەی مامۆستا و زانستخوازی بەردەوام)ی نەبوو، ئەوا هیچ خاڵ وەرناگرێت بۆ پێشبڕکێ.

ماددەی چوارەم: مەرج و پێداویستی کردنەوەی خوێندنی دبلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی و ماستەر و دکتۆرا:

١. بۆ کردنەوەی خوێندنی دبلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی لە هەر بەشێك، مەرجە بە لایەنی کەم { (٥) پێنج هەڵگری بڕوانامەی دکتۆرا } یان { (٥) پێنج هەڵگری پلەی زانستی (مامۆستا) }ی هەبێت و پسپۆڕی گشتیان لە هەمان بواری بەشەکە بێت، و مەرجیشە ئەو مامۆستایانە لەسەر میلاکی هەمیشەیی بەش بن یان تەنسیبکراو بن لە هەمان ئەو بەشە یاخود شەراکەتێکی هاوبەشی ئەکادیمی لەگەڵ زانکۆکان سەبارەت بە ئاڵوگۆڕی ستافی وانەوتنەوە بە پێی ڕێکەوتننامەیەکی فەرمی، بە مەرجێک نیوەی ژمارەی ستافی ئاماژەپێکراو لە سەرەوە میلاکی هەمیشەیی ئەو بەشە بن کە خوێندنەکە دەکاتەوە و نیوەی دووەمی ستافەکە لە زانکۆکەی تر بن و بە شێوەی کردەیی بەشداربن لە پرۆسەی وانەوتنەوە. لەم لایەنەوە پێویستە ئەو ستافە زانستییە کە میلاکی بەشێکی دیاریکراون دووبارە نەبنەوە لە بەشێکی تر.

٢. بۆ کردنەوەی خوێندنی ماستەر لە هەر بەشێك، مەرجە بە لایەنی کەم { (٣) سێ پرۆفیسۆری یاریدەدەر و (٣) سێ هەڵگری بڕوانامەی دکتۆرا کە دوو توێژینەوەی بڵاوکراوەی (محکم)ی دوای دکتۆرای} هەبێت و پسپۆڕی گشتیان لە هەمان بواری بەشەکە بێت، یاخود { (٢) دوو پرۆفیسۆری یاریدەدەر و (٤) چوار هەڵگری بڕوانامەی دکتۆرا کە دوو توێژینەوەی بڵاوکراوەی (محکم)ی

دوای دکتۆرای} هەبێت و پسپۆڕی گشتیان لە هەمان بواری بەشەکە بێت و مەرجیشە ئەو مامۆستایانە لەسەر میلاکی هەمیشەیی بەش بن یان لە هەمان ئەو بەشە تەنسیبکراو بن یاخود شەراکەتێکی هاوبەشی ئەکادیمی لەگەڵ زانکۆکان سەبارەت بە ئاڵوگۆڕی ستافی وانەوتنەوە و سەرپەرشتیکردن لە پرۆسەی خوێندنی باڵا هەبێت و بەپێی ڕێکەوتننامەیەکی فەرمی، بە مەرجێک نیوەی ژمارەی ستافی ئاماژەپێکراو لەسەرەوە میلاکی هەمیشەیی ئەو بەشە بن کە خوێندنەکە دەکاتەوە و نیوەی دووەمی ستافەکە لە زانکۆکەی تر بن و بە شێوەی کردەیی بەشداربن لە پرۆسەی وانەوتنەوە و سەرپەرشتیکردن، لەم لایەنەوە پێویستە ئەو ستافە زانستییە کە میلاکی بەشێکی دیاریکراون دووبارە نەبنەوە لە بەشێکی تر و میچی سەرپەرشتیان بەپێی ڕێنماییەکان تێنەپەڕاندبێت.

٣. بۆ کردنەوەی خوێندنی دکتۆرا لە هەر بەشێك، مەرجە بە لایەنی کەم { (١) یەک پرۆفیسۆر و (٣) سێ پرۆفیسۆری یاریدەدەر} یاخود { (٥) پێنج پرۆفیسۆری یاریدەدەر}ی هەبێت و پسپۆڕی گشتیان لە هەمان بواری بەشەکە بێت و مەرجیشە ئەو مامۆستایانە لەسەر میلاکی هەمیشەیی بەش بن یان لە هەمان ئەو بەشە تەنسیبکراو بن یاخود شەراکەتێکی هاوبەشی ئەکادیمی لەگەڵ زانکۆکان سەبارەت بە ئاڵوگۆڕی ستافی وانەوتنەوە و سەرپەرشتیکردن لە پرۆسەی خوێندنی باڵا هەبێت و بەپێی ڕێکەوتننامەیەکی فەرمی، بە مەرجێک نیوەی ژمارەی ستافی ئاماژەپێکراو لە سەرەوە میلاکی هەمیشەیی ئەو بەشە بن کە خوێندنەکە دەکاتەوە و نیوەی دووەمی ستافەکە لە زانکۆکەی تر بن و بە شێوەی کردەیی بەشداربن لە پرۆسەی وانەوتنەوە و سەرپەرشتیکردن. لەم بارەیەوە پێویستە ئەو ستافە زانستییە کە میلاکی بەشێکی دیاریکراون دووبارە نەبنەوە لە بەشێکی تر و میچی سەرپەرشتیان بەپێی ڕێنماییەکان تێنەپەڕاندبێت.

٤. ئەو زانکۆیانەی کە دەیانەوێت خوێندنی دیپلۆمی باڵای یەك ساڵەی ئەکادیمی و ماستەر و دکتۆرا لە هەر بەش و بوارێک بکەنەوە، مەرجە بەشەکە لە زانکۆکە هەبێت.

٥. بۆ کردنەوەی خوێندنی دیپلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی و ماستەر، پێویستە بەشەکە بە لایەنی کەم (٢) دوو خولی دەرچوونی بەکالۆریۆسی هەبێت. بۆ کردنەوەی خوێندنی دکتۆرا، پێویستە بەشەکە بە لایەنی کەم (٢) دوو خولی دەرچوونی ماستەری هەبێت.

٦. سەبارەت بە پسپۆڕی کۆلێژە پزیشکییەکان، مەرجەکانی (١ و ٢ و ٣) سەرەوە لەسەر ئاستی کۆلێژ ئەژمار دەکرێت.

٧. سەبارەت بە بەشە هاوشێوەکانی هەمان زانکۆ وەکو (کوردی و کوردی، ئینگلیزی و ئینگلیزی، کیمیا و کیمیا...هتد)، دەکرێت لە کاتی هەبوونی مەرجەکانی (١ و ٢ و ٣)ی سەرەوە، دەکرێت ستافی بەشەکان تێکەڵ بکرێن بە مەبەستی دەستەبەرکردنی ستاف بۆ کردنەوەی خوێندنی دیپلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی و ماستەر و دکتۆرا لە هەردوو بەش بکرێتەوە و ستافی بەشەکان بەشێوەیەکی هاریکار بەشدار بن لە پرۆسەی خوێندندا.

٨. زانکۆکان دەتوانن پلانی خوێندنی باڵا/دیپلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی و ماستەر و دکتۆرا ئامادە بکەن لەو بەشانەی کە پێشووتر خوێندنی دیپلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی و ماستەر و دکتۆرایان تێدا کراوەتەوە و ئێستاش مەرجی (١ و ٢ و ٣)ی سەرەوە و پێداویستی بەردەوامیان تێدایە، واتە بە پێی بوونی مامۆستای پسپۆر بە پلەی زانستی پێویست و ڕێژەی ئەنجامدانی پلانی پێشتری خوێندنی باڵا/دیپلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی و ماستەر و دکتۆرا و بوونی پێداویستیە زانستییەکانی دیکەی خوێندن.

٩. سەبارەت بەو بەشانەی کە بۆ یەکەم جارە دەیانەوێت خوێندنی باڵا/دیپلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی و ماستەر و دکتۆرا بکەنەوە و مەرجەکانی (١ و ٢ و ٣ و ٤ و ٥)ی سەرەوەیان تێدایە، دەتوانن پرۆپۆزەڵی کردنەوەی خوێندنەکە پێشکەش بە وەزارەت/فەرمانگە بکەن بە مەبەستی وەرگرتنی رەزامەندی و پەسەندکردنی.

١٠. لە کاتی وەرگرتنی قوتابیان و خوێندکاران لە زانکۆکانی هەرێمی کوردستان، دەکرێت لە نێوان زانکۆکان و دەستەی کوردستانی بۆ دیراساتی ستراتیجی و توێژینەوەی زانستی هەماهەنگی بکرێت بۆ مەبەستی سوودوەرگرتن قوتابیان و خوێندکاران لە دەستەی ناوبراو، بەڵام خاوەنداریەتی و بەرپرسیاریەتی پێدانی بڕوانامە دەگەڕێتەوە بۆ زانکۆی بنەرەتی نەوەک دەستەی ناوبراو.

ماددەی پێنجەم: پێداویستیە زانستییەکانی وەرگرتنی بڕوانامەی دیپلۆمی باڵا و ماستەر و دکتۆرا:

١. ووردەکاری شێوازی خوێندنی سیمستەرەکانی خوێندنی دیپلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی و دوو ساڵەی پزیشکی کلینیکی پیشەیی و ماستەر و دکتۆرا بە رێنماییەکی پاشکۆ دەردەچێت.

٢. بڕوانامەی خوێندنی دیپلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی بەکاردێت بۆ مەبەستی بەرزکردنەوەی نمرە (تحسين معدل)ی بەکالۆریۆس تاوەکو دواتر پێشکەشکار بتوانێت پێشکەشی خوێندنی باڵا/ماستەر بکات کە رێژەی (٦٠%)ی کۆنمرەی دیپلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی و (٤٠%)ی کۆنمرەی بەکالۆریۆس کۆدەکرێتەوە و دەبێتە نمرەی پێشکەشکردن بۆ خوێندنی باڵا/ماستەر.

٣. لە کاتی پێدانی بەخشینی بڕوانامەی دیپلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی لە لایەن زانکۆکان، پێویستە بە روونی لەسەر بڕوانامەکە ئاماژە بکرێت کە ئەم بڕوانامەیە ئەکادیمیە و بۆ مەبەستی ئەکادیمی و بەرزکردنەوەی تێکرای نمرەی بەکالۆریۆس بەکاردێت بۆ پێشکەشکردنی خوێندنی باڵا/ماستەر لە زانکۆکانی هەرێمی کوردستان.

٤. بڕوانامەی دیپلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی بۆ مەبەستی زانستی و ئەکادیمی بەکاردێت و ماف و ئیمتیازاتی دارایی و کارگێری لە لایەن وەزارەتی دارایی و ئابووری هەرێمی کوردستان دەستنیشان دەکرێت.

٥. مەرجە قوتابی/خوێندکاری خوێندنی دیپلۆمی باڵا و ماستەر و دکتۆرا، لە تاقیکردنەوەی کۆرسەکان دا نمرەکەی لە (٦٠٪) کەمتر نەبێت لە هەر یەک لەو بابەتانە و لە کۆتایی هەردوو وەرزەکەدا تێکرای نمرە (معدل)ی لە (٧٠٪) کەمتر نەبێت، بە پێچەوانەوە راستەوخۆ بە پێی رێنماییەکان فەرمانی سڕینەوەی ناو (ترقين قيد)ی لە لایەن زانکۆ بۆ دەردەکرێت.

٦. دوای تەواوبوونی تاقیکردنەوەکانی خولی یەکەمی سیمستەری یەکەم، خولی دووەمی سیمستەری یەکەم بەڕێوەدەچێت، ئەگەر قوتابی/خوێندکاری خوێندنی دیپلۆمی باڵا و ماستەر و دکتۆرا، لە یەکێک لە بابەتەکانی خولی دووەمی سیمستەری یەکەم دەرنەچوو، ئەوا راستەوخۆ سڕینەوەی ناو (ترقين قيد) بۆ دەردەچێت و مافی بەشداریکردنی چوونە نێو خولی یەکەمی سیمستەری دووەمی خوێندنی نابێت. هەروەها دوای تەواوبوونی خولی یەکەمی سیمستەری دووەم، خولی دووەمی سیمستەری دووەم بەڕێوەدەچێت و ئەگەر قوتابی/خوێندکاری خوێندنی دیپلۆمی باڵا و ماستەر و دکتۆرا، لە یەکێک لە بابەتەکانی خولی دووەمی سیمستەری دووەم دەرنەچوو، ئەوا راستەوخۆ سڕینەوەی ناو (ترقين قيد) بۆ دەردەچێت و مافی بەشداریکردنی چوونە نێو ساڵی دووەمی خوێندن کە بریتییە لە نووسینی ماستەرنامە نابێت.

٧. تاقیکردنەوەی خولی دووەم تەنها لەسەر نمرەی (٥٠٪)ی تاقیکردنەوەی کۆتایی کۆرس ئەنجام دەدرێت و مەرجە تێکرای نمرە (معدل)ی لە (٧٠%) کەمتر نەبێت، بە پێچەوانەوە فەرمانی سڕینەوەی ناو (ترقین قید)ی لە خوێندن لە لایەن زانکۆکان بۆ دەردەکرێت.

٨. دەکرێت لیژنەی زانستی بەش دوای وەرگرتنی ڕەزامەندی ئەنجومەنی کۆلێژ هەر پێداویستیەکی دیکە لە ماوەی خوێندنەکە زیاد بکات بۆ قوتابیان و خوێندکاران بۆ وەرگرتنی بڕوانامە کە لە ناوەڕۆکی ئەم ڕێنمایە نەهاتووە، بە مەرجێك ناکۆك نەبێت لەگەڵ ناوەڕۆکی ئەم ڕێنماییە.

٩. ماوەی خوێندنی دیپلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی بریتییە لە (١) یەک ساڵ، و ماوەی خوێندنی دیپلۆمی باڵای دوو ساڵەی پزیشکی کلینیکی پیشەیی بریتییە لە (٢) دوو ساڵە، و ماوەی خوێندنی ماستەر بریتییە لە (٢) دوو ساڵ، و ماوەی خوێندنی دکتۆرا بریتییە لە (٣) سێ ساڵ.

١٠. بۆ خوێندنی دیپلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی، لە دەسەڵاتی ئەنجومەنی کۆلێژە کە بۆ ماوەی (٣) سێ مانگ بۆ جاری یەکەم بە مووچەی بنەڕەتی و دەرماڵە جێگیرەکان ماوە و مۆڵەتی خوێندن درێژ بکاتەوە و لە دەسەڵاتی ئەنجومەنی زانکۆیە بۆ ماوەی (٣) سێ مانگ بۆ جاری دووەم بە مووچەی بنەڕەتی و دەرماڵە جێگیرەکان ماوە و مۆڵەتی خوێندن درێژ بکاتەوە (کە دوایین درێژکردنەوەیە) بۆ مەبەستی بەدەستهێنانی مەرجی توانستی زمانی ئینگلیزی. بە پێچەوانەوە قوتابی/خوێندکار فەرمانی سڕینەوەی ناو (ترقین القید)ی لە خوێندن لە لایەن زانکۆوە بۆ دەردەچێت.

١١. بۆ خوێندنی ماستەر و دکتۆرا، لە دەسەلاتی ئەنجومەنی کۆلێژە کە بۆ ماوەی (٦) شەش مانگ بۆ جاری یەکەم بە مووچەی بنەڕەتی و دەرماڵە جێگیرەکان ماوە و مۆڵەتی خوێندن درێژ بکاتەوە، پاشان لە دەسەڵاتی ئەنجومەنی زانکۆیە بۆ ماوەی (٦) شەش مانگ بۆ جاری دووەم بە مووچەی بنەڕەتی و دەرماڵە جێگیرەکان ماوە و مۆڵەتی خوێندن درێژ بکاتەوە. دواتر و لە کاتی پێویستدا بە هەبوونی پاساوی ڕەوا و دڵنیاکەرەوە وەزیر دەسەڵاتی دەبێت بۆ درێژکردنەوەی ماوە و مۆڵەتی خوێندن بۆ ماوەی (٦) شەش مانگ بۆ جاری سێیەم بە بێ مووچە و دەرماڵەکان (کە دوایین درێژکردنەوەیە). بە پێچەوانەوە قوتابی/خوێندکار ڕاستەوخۆ فەرمانی زانکۆیی سڕینەوەی ناو (ترقین القید)ی لە خوێندن.

١٢. قوتابی/خوێندکاری ماستەری سەرجەم بوارەکانی (زانستە مرۆڤایەتییەکان و زانستە پەتی و سروشتی و پراکتیکی و زانستە پزیشکیەکان)، مەرجە پێش تاوتوێکردنی ماستەرنامەکەی (١) یەك توێژینەوەی زانستی هەڵێنجراو لە ماستەرنامەکەی لە گۆڤارێکی زانستی ناوخۆیی باوەڕپێکراو لە لایەن وەزارەتەوە ڕەزامەندی بڵاوکردنەوەی هەبێت. سەبارەت بە گۆڤارە نیودەوڵەتیەکان مەرجە گۆڤارەکە لە وێبسایتی ڕیزبەندی هەرێمی زانکۆکانی کوردستان (NUR) دانپێدانراو بێت.

١٣. پێویستە قوتابی/خوێندکاری دکتۆرای سەرجەم بوارەکانی (زانستە پەتی و سروشتی و پراکتیکی و زانستە پزیشکیەکان)، مەرجە پێش تاوتوێکردنی تێزی دکتۆراکەی یەکێک لەم مەرجانەی خوارەوە دەستەبەر بکات:-

أ. یەک توێژینەوە زانستی هەڵێنجراو لە تێزی دکتۆراکەی لە گۆڤارێکی زانستی کە لە لیستی (Clarivate Analytics) ئیندێکس کرابێت ڕەزامەندی بڵاوکردنەوەی هەبێت بە مەرجێك گۆڤارەکە لە وێبسایتی ڕیزبەندی زانکۆکانی هەرێمی کوردستان (NUR) دانپێدانراو بێت.

ب. یاخود دوو توێژینەوە زانستی هەڵێنجراو لە تێزی دکتۆراکەی بە شێوەیەک کە (١) یەك توێژینەوەی زانستی لە لیستی (Scopus) ئیندێکس کرابێت بە مەرجێك گۆڤارەکە لە وێبسایتی ریزبەندی زانکۆکانی هەرێمی کوردستان (NUR) دانپێدانراو بێت + (١) یەك توێژینەوەی زانستی لە گۆڤارێکی زانستی ناوخۆیی ڕەزامەندی بڵاوکردنەوەی هەبێت، و مەرجە گۆڤارە زانستیەکانی هەرێمی کوردستان لە لایەن وەزارەتی خوێندنی باڵاو توێژینەوەی هەرێمی کوردستان مۆڵەتی فەرمی پێدرا بێت و هەروەها مەرجە گۆڤارە زانستیەکانی عێراق لە لایەن زانکۆ حکومییەکانی عێراق فیدراڵ دەربچێت.

١٤. قوتابیان و خوێندکارانی خوێندنی دکتۆرای بواری زانستە مرۆڤایەتییەکان، مەرجە پێش تاوتوێکردنی تێزی دکتۆرا یەکێک لە مەرجەکانی برگەی (آ و ب)ی خاڵی (١٣)ی سەرەوە دەستەبەر بکات، یاخود (٢) دوو توێژینەوە زانستی هەڵێنجراو لە تێزی دکتۆراکەی لە گۆڤارێکی زانستی ناوخۆیی ڕەزامەندی بڵاوکردنەوەی هەبێت، و مەرجە گۆڤارە زانستیەکانی هەرێمی کوردستان لە لایەن وەزارەتی خوێندنی باڵاو توێژینەوەی هەرێمی کوردستان مۆڵەتی فەرمی پێدرا بێت و هەروەها مەرجە گۆڤارە زانستیەکانی عێراق لە لایەن زانکۆ حکومییەکانی عێراق فیدراڵ دەربچێت.

١٥. دەکرێت لە ماوەی خوێندنی دکتۆرا، قوتابی/خوێندکار (٣) سێ تا (٦) شەش مانگ بچێتە دەرەوەی وڵات بەپێی ڕەزامەندییەکی فەرمی لە نێوان سەرپەرشتیار و زانکۆکەی دەرەوە، بە مەبەستی ئاشنابوون بە سیستەمی ئەو جۆرە خوێندنە و ئەنجامدانی بەشێک لە توێژینەوەکە و ئەنجامدانی ئەزموون وەرگرتن لە تاقیگەی زانستی و سوود وەرگرتن لە سەرچاوەی زانستی لەو زانکۆیە، لەم حاڵەتەدا چوونە دەرەوەی قوتابی/خوێندکاری دکتۆرا لە رووی لایەنی دارایی بەپێی سیستەمی (Sabbatical Leave) دەبێت بۆ ئەوانەی سەر بە دامودەزگاکانی وەزارەتن و چوونە دەرەوە بۆ سەرپەرشتیار لە رووی لایەنی دارایی بەپێی سیستەمی (Sabbatical Leave) دەبێت بە مەرجێک لە مانگێک تێپەر نەکات و ڕەچاوی ئەم خاڵانەی خوارەوە بکرێت:

أ. لە حاڵەتێکدا ئەگەر قوتابی/خوێندکار پێویستی بە چوونە دەرەوە بۆ زانکۆی دەرەکی نەبوو، ئەوا سەرپەرشتیاریش پێویست ناکات بچێتە دەرەوەی وڵات.

ب. سەبارەت بە قوتابیان/خوێندکارانی دکتۆرا کە بە سیستمی پاراڵێل دەخوێنن، چوونە دەرەوەی قوتابی/خوێندکار و سەرپەرشتیار کە لە سەرەوە ئاماژەی پێکراوە، ئەوا تێکرای خەرجییەکە لەسەر خودی قوتابی/خوێندکار دەبێت.

ماددەی شەشەم: حوکمە گشتییەکان:

١. بۆ خوێندنی دبلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی، مەرجە خوازیار پێشکەشی هەمان بەش بکات لەسەر بنەمای بەشی بڕوانامەی بەکالۆریۆسەکەی.

٢. بۆ خوێندنی ماستەر، مەرجە بەکالۆریۆسی خوازیار و ئەو بەشەی کە دەیەوێت ماستەری لێبخوێنێت لە هەمان جۆر بن (النوع نفسه)، پێویستە خوازیار پێشکەشی هەمان بەشی خوێندنی باڵا/ماستەر بکات کە لەسەر بنەمای بەشی زانستی و بڕوانامەی بەکالۆریۆسەکەی بەدەستهێناوە. بەڵام ئەگەر هاتوو پسپۆری هەردوو بڕوانامەی بەکالۆریۆس و ئەو بەشەی کە خوازیار دەیەوێت ماستەری لێبخوێنێت لێکنزیکبن و لێکچوون هەبێت لە نێوانیان دا، ئەوا پێویستە بەراوردی زانستی (المقاصة العلمية) لە نێوان هەردوو بڕوانامەی بەکالۆریۆس لە لایەن لیژنەی زانستی بەش ئەنجام بدرێت و دەستنیشانی پێداویستی خوازیار بە خوێندنی چەند

بابەتێک بکات. ئەگەر ڕێژەی بەراورده زانستیەکە گەیشتە (٧٥٪) لە بابەتەکان نەوەک ناوەڕۆکی وانەکان، ئەوا خوازیار دەتوانێ داواکارییەکەی پێشکەش بکات. بۆ ئەم مەبەستەش پێویستە بەراوردی زانستی (المقاصة العلمية) لە کاتی پرۆسەی پێشکەشکردن و پێش ئەنجامدانی تاقیکردنەوەی توانستی زانستی ئەنجام بدرێت. هەروەها پێویستە قوتابی/خوێندکار ئەو بابەتانەی کە لیژنەی زانستی بەش داوای کردووە وەربگرێت و تێیدا دەربچێت و نمرەی (٦٠%) کەمتر نەبێت بۆ هەر وانەیەک پێش دەستپێکردنی بە خوێندنی ماستەرەکەی.

٣. بۆ خوێندنی دکتۆرا، مەرجە پێشکەشکار بڕوانامەکانی بەکالۆریۆس و ماستەری لە یەك بەشی زانستی بێت، بە پێچەوانەوە مافی پێشکەشکردنی نییە. هەروەها پێویستە داواکارییەکەی پێشکەشی هەمان بەش و پسپۆری خوێندن بکات.

٤. ئەو کاندیدانەی بەپێی پرۆگرامی تواناسازی مرۆیی یان بە هەر شێوازێکی تر وەکو (بعثات) و (زمالات) و (خوێندن لەسەر خەرجی تایبەتی خۆی) و (مۆڵەتی خوێندن) بۆ دەرەوەی وڵات نێردراون، خوێندنیان تەواو نەکردووە بە هۆکاری جیا جیا، یان بە هەمان شێوە لە ناوەوەی وڵات خوێندنیان تەواو نەکردووە و سڕینەوەی ناو (ترقين القيد) کراون بە هۆکاری جیا جیا، مافی پێشکەشکردنیان نابێت تاکو تێپەڕبوونی (٣) سێ ساڵ لە ڕێکەوتی دەرچوونی فەرمانی سڕینەوەی ناویان.

٥. لە حاڵەتی درێژکردنەوەی ماوەی خوێندن بۆ جاری سێیەم بۆ خوێندنی ماستەر و دکتۆرا، سەرپەرشتیاری قوتابی/خوێندکار هیچ شایستەیەکی دارایی بۆ خەرج ناکرێت و پێویستە تاوەکو تەواوبوونی ماوەکە بەردەوام بێت لە سەرپەرشتیکردنی ماستەرنامە یان تێزی قوتابی/خوێندکارەکە.

٦. لە حاڵەتی درێژکردنەوەی ماوەی خوێندن بۆ ئەو خوازیارانەی کە بە شێوازی پارالێل وەرگیراون، پێویستە کرێی خوێندن بە (النسبة والتناسب) لەسەر بنەمای کرێی خوێندنی ساڵانە بۆ ئەو ماوەیەی درێژکردنەوەی خوێندن ئەنجام دەدات بە زانکۆکەی بدات.

٧. هیچ مامەڵەیەکی پێشکەشکراو وەرناگیرێت ئەگەر سەرجەم دۆکیۆمێنتەکان تەواو نەبێت تا دواین ڕۆژی پێشکەشکردن، بە پێچەوانەوە خوازیار مافی بەشداربوونی لە تاقیکردنەوەی توانستی زانستی نابێت و (یاریدەدەری سەرۆک زانکۆکان بۆ کاروباری زانستی و خوێندنی باڵا و بەڕێوەبەری خوێندنی باڵا لە سەرۆکایەتی زانکۆ و ڕاگری کۆلێژ و سەرۆکی بەش و بەرپرسی خوێندنی باڵا لە کۆلێژ و لیژنەی ووردبینی کردن) بەرپرسیارن لە ووردبینی کردنی دۆکیۆمێنتەکان و دەستنیشانکردنی لیستی ئەو پێشکەشکارانەی کە مافی تاقیکردنەوەی توانستی زانستیان هەیە، هەروەها وەزارەت/فەرمانگە مافی هەیە چاودێری و وردبینی دۆکیومێنتەکان و پرۆسەی پێشکەشکردن بکات و بەدواداچوون بکات.

٨. لە کاتی پرۆسەی پیشکەشکردن بۆ خوێندنی دیپلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی و دیپلۆمی باڵای دوو ساڵەی پزیشکی کلینیکی پیشەیی و ماستەر و دکتۆرا، ئەگەر خوازیار فەرمانبەری هەمیشەیی بێت لە یەکێک لە دامودەزگا حکومییەکانی هەرێم و عێراق، ئەوا بەپێی ئەو مەرجانەی لە پەیڕەو و ڕێنمایی تایبەت بە پێدانی مۆڵەتی خوێندن لە هەرێمی کوردستان هاتووە، پێویستە نووسراوی لاری نەبوون پێشکەش بەو زانکۆیە بکات کە دەیەوێت داواکاری پێشکەش بکات.

٩. بۆ فەرمانبەرانی هەمیشەیی لە دامودەزگاکانی حکومەتی هەرێمی کوردستان و عێراق کە شایستەی مۆڵەتی خوێندن دەبن بە پێی یاسا و پەیڕەو و ڕێنماییە بەرکارەکانی تایبەت بە پێدانی مۆڵەتی خوێندن لە هەرێمی کوردستان، و مۆڵەتی خوێندنی ناوخۆ لە زانکۆ حکومیەکانی هەرێم بۆ خوێندنی دیپلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی و دیپلۆمی باڵای دوو ساڵەی پزیشکی کلینیکی پیشەیی و ماستەر و دکتۆرا بە شێوەی خۆتەرخانکردنی تەواو (التفرغ التام) دەبێت، تەنها پێشکەشکارانی هەڵگری بڕوانامەی ماستەر کە خاوەن نازناوی زانستی هەمیشەیین کە ئەندامی دەستەی وانەوتنەوەن و لەسەر میلاکی دامەزراوەکانی وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستین، ئەوا شێوازی مۆڵەتەکەیان بۆ خوێندنی دکتۆرا بە شێوەی خۆتەرخانکردنی نیمچەیی (التفرغ الجزئي) دەبێت بە پێی برگەی (١٢) لە ماددەی (٧) لە یاسای ڕاژەی زانکۆیی ژمارە (٢٣)ی ساڵی (٢٠٠٨).

١٠. هەر فەرمانبەرێکی وەرگیراو لە خوێندنی باڵا، ئەگەر پێش دەستپێکردن بە خوێندن لە پێشبرکێی مۆڵەتی خوێندن نەیتوانی سەرکەوتوو بێت و مۆڵەتی خوێندنی بەدەست نەهێنا، ئەوا ڕاستەوخۆ فەرمانی زانکۆیی وەرگیرانەکەی هەڵدەوەشێتەوە.

١١. پێویستە ئەو پێشکەشکارەی کە دانەمەزراوە بەڵێننامەی یاسایی لە زانکۆ پێشکەش بکات کە لە هیچ فەرمانگەیەکی حکومی دانەمەزراوە، ئەگەر زانیاری نادروستی دابێت ئەوا ڕاستەوخۆ سڕینەوەی ناوی لە خوێندن دەکرێت و هەموو بەرپرسیارەتی یاسایی دەکەوێتە ئەستۆ.

١٢. خوێندنی دیپلۆمی باڵا و ماستەر و دکتۆرا لە دەوامی بەیانیان دەبێت.

١٣. قوتابی/خوێندکار دەتوانێت بابەتە هاوشێوەکانی کۆرسەکانی ساڵی یەکەمی خوێندن بە شێوەی میوانداری بۆ هەمان بەشی هاوشێوە لە زانکۆیەکی دیکەی حکومی لە هەرێمی کوردستان بخوێنێت بە مەرجی ڕەزامەندی هەردوو زانکۆ.

١٤. بە هیچ شێوەیەك ناکرێت قوتابی/خوێندکار خوێندنەکەی بگوازێتەوە بۆ زانکۆیەکی دیکە لە ناوەوەی هەرێمی کوردستان یاخود دەرەوەی هەرێم و دەرەوەی وڵات، یان بە پێچەوانەوە.

١٥. ئەگەر لە بەشێك بە تەنها یەك قوتابی/خوێندکاری وەرگیرا، دەتوانێت دەست بە خوێندنی ئەکادیمی بکات بە مەرجێک لە لایەن لیژنەیەکی پسپۆڕەوە پرسیاری تاقیکردنەوە و هەڵچنینی پەڕاوی تاقیکردنەوە ئەنجام بدرێت، بەڵام زانکۆکان سەرپشکن لە کردنەوەی یان نەکردنەوەی خوێندن بۆ تەنها یەک قوتابی/خوێندکار.

١٦. بە هیچ شێوەیەک یەدەگ (إحتیاط) لە خوێندنی باڵا بوونی نییە، بەڵکو تەنها وەرگیراو بەپێی ژمارەی کورسیەکان بوونی هەیە.

١٧. پاڵپشت بە پەیرەوی ژمارە (١١)ی ساڵی (٢٠٢١)ی سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران تایبەت بە پێدانی مۆڵەتی خوێندن لە هەرێمی کوردستان و ڕێنمایی ژمارە (٥)ی ساڵی (٢٠٢١)ی مۆڵەتی خوێندن لە هەرێمی کوردستان، وەزیر و ئەوانەی کە لەم پلەیەدان و ئەندامانی پەرلەمان و ئەنجومەنی پارێزگاکان و سەرۆکی یەکە کارگێرییەکان و سەرجەم فەرمانبەرانی خاوەن پلەی (باڵا/أ) و پلەی (باڵا/ب)، تاوەکو لەو پلەیەدان، ناتوانن پێشکەشی خوێندنی باڵا لە زانکۆکانی هەرێمی کوردستان بکەن.

١٨. قوتابی/خوێندکار لە کاتی هەبوونی باروودۆخی لەناکاو و لە توانابەدەر (الظرف الطارئ والقوة القاهرة) بە پێی دۆکیومێنتی فەرمی سەلمێندراو، دەتوانێت داوای دواخستنی خوێندن تەنها بۆ ماوەی تەنها (١) یەک ساڵ بکات بەر لە دەستپێکردنی بە پرۆسەی خوێندن و پێویستە داواکارییەکەی لە لایەن ئەنجومەنی زانکۆ پەسەند بکرێت، لێرەدا قوتابی/خوێندکار ناتوانێت لە ماوەی پرۆسەی خوێندن داوای دواخستنی خوێندن یان هەڵپەساردنی خوێندن بکات. بە پێچەوانەوە فەرمانی وەرگرتنی لە خوێندن هەڵدەوەشێتەوە.

١٩. لە کاتی پێشکەشکردنی هەر دۆکیومێنتێکی نادروست لە لایەن خوازیار بۆ مەبەستی پێشکەشکردن و وەرگیران لە خوێندنی باڵا/دیپلۆمی باڵا و ماستەر و دکتۆرا لە زانکۆکانی کوردستان، راستەوخۆ فەرمانی سڕینەوەی ناوی بۆ دەکرێت لە لایەن سەرۆکایەتی زانکۆکان و رێکاری یاسایی بەرامبەری وەردەگیردرێت، هەروەها مافی پێشکەشکردنی نابێت تاکو تێپەڕبوونی (٢) دوو ساڵ بەسەر رێکەوتی دەرچوونی فەرمانی سڕینەوەی ناو و دوای ئەو ماوەیەش پێویستە لەسەرەتاوە بە پێی ناوەڕۆکی ئەم ڕێنماییە پێشکەشی خوێندنی باڵا بکاتەوە، نەوەک لەو قوناغەوە دەست بە خوێندن بکات کە سڕینەوەی ناوی بۆ کراوە.

٢٠. هەڵگرانی بڕوانامەی دیپلۆمی باڵای دوو ساڵەی کلینیکی پیشەیی ناتوانن بە بێ بەدەست هێنانی بڕوانامەی ماستەر پێشکەشی خوێندنی دکتۆرا بکەن.

٢١. مەرجە خوازیار دەرچووی زانکۆیەکی ناوخۆیی یان دەرەکی دانپێدانراو لە لایەن وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی هەرێمی کوردستان بێت، لە حاڵەتێکدا ئەگەر خوازیار بڕوانامەی لە دەرەوەی وڵات بەدەست هێنابێت، پێویستە بڕیاری یەکسانکردنی بڕوانامەی لە وەزارەت بۆ ئەنجام درابێت. بە پێچەوانەوە مافی پێشکەشکردنی نییە.

٢٢. مەرجەکانی پێشکەشکردن و وەرگرتن لە خوێندنی دیپلۆمی باڵای دوو ساڵەی پزیشکی کلینیکی پیشەیی لە کۆلێژەکانی پزیشکی گشتی لە زانکۆ حکومیەکانی هەرێمی کوردستان، هەمان مەرجەکانی پێشکەشکردن و وەرگرتنی خوێندنی ماستەر دەبێت، جگە لە مەرجی خزمەتی نیشتەجێی دێرین کە لە لایەن زانکۆوە دەست نیشان دەکرێت.

ماددەی حەوتەم: پلان و ژمارەی کورسیەکان:

یەکەم: وەزارەت لە رێگەی فەرمانگەوە داوای پلان خوێندنی باڵا لە زانکۆکان دەکات. زانکۆش هەڵدەستێ بە ئامادەکردنی پلان و دیاری کردنی ژمارەی کورسیەکان بەپێی ئەم ڕێنماییە و بە ڕەچاوکردنی میچ و مەرجی سەرپەرشتیاری ستافی وانەوتنەوە بەپێی ڕێنماییە بەرکارەکان و هەروەها هەبوونی ستافی میلاکی ئەکادیمی و ژێرخانی ئەندازەیی و کارگێری و دەستەبەرکردنی سەرجەم پێداویستیەکانی زانستی و پێداویستی راستەقینەی کەرتی گشتی و کەرتی تایبەت و لە لایەن ئەنجومەنی زانکۆوە پلانی خوێندن و ژمارەی کورسیەکان پەسەند دەکرێت و دواتر لە لایەن وەزارەت/فەرمانگە پلان و ژمارەی کورسیەکان پەسەندەکرێت.

دووەم: سەرجەم کورسیەکانی خوێندنی دیپلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی بە شێوەی پاراڵێل دەبێت.

سێیەم: کورسیەکانی خوێندنی دیپلۆمی باڵای دوو ساڵەی پزیشکی کلینیکی پیشەیی و ماستەر و دکتۆرا بەم شێوەیەی خوارەوە تەرخان دەکرێت:

١. کورسیە گشتییەکان بە خۆڕایی دەبێت و بەم شێوەیەی خوارەوە:

أ. ژمارەیەك لە کورسیە گشتییەکان بۆ (دامەزراوەکانی خوێندنی باڵا) تەرخان دەکرێت، لەم حاڵەتەدا تەنها خوازیارانی میلاکی هەمیشەیی گشت زانکۆکانی کوردستان و دامودەزگاکانی سەر بە وەزارەتی خوێندنی باڵا بۆیان هەیە پێشبرکێ لە نێوان خۆیان لەسەر کورسیەکان بکەن، هەروەها پێشکەشکردن لەسەر رێژەی کورسیەکان بە شێوەی سەرتاسەری دەبێت و ئەو پێشکەشکارەی زۆرترین خاڵی بەدەستهێنا بەپێی رێژەی پلانەکە وەردەگیرێت.

ب. ژمارەیەك لە کورسیە گشتییەکان بۆ (کەرتی گشتی و فەرمانبەرانی دامودەزگاکانی حکومەتی هەرێم) تەرخان دەکرێت، کە هەموو پێشکەشکارێکی دامەزراوی هەمیشەیی (جگە لە فەرمانبەران و مامۆستایانی میلاکی زانکۆ حکومیەکان و دامودەزگاکانی سەر بە وەزارەتی خوێندنی باڵا) مافیان هەیە پێشکەشی ئەم کورسیانە بکەن و لە نێوان خۆیان پێشبڕکێ لەسەر کورسیەکان دەکەن، هەروەها پێشکەشکردن لەسەر رێژەی کورسیەکان بە شێوەی سەرتاسەری دەبێت و ئەو پێشکەشکارەی زۆرترین خاڵی بەدەستهێنا بەپێی رێژەی پلانەکە وەردەگیرێت.

٢. کورسیەکانی پاراڵێل: ژمارەیەك لە کورسیەکان بەشێوەی پاراڵێل بۆ گشت پێشکەشکاران تەرخان دەکرێت و ئەو پێشکەشکارانەی کە دانەمەزراون یان دامەزراون لە دامودەزگاکانی حکومەت، مافیان هەیە پێشکەشی کورسیەکانی پاراڵێل بکەن. هەروەها پێشکەشکردن لەسەر رێژەی کورسیەکانی پاراڵێل بەشێوەی سەرتاسەری دەبێت و ئەو پێشکەشکارەی زۆرترین خاڵی بەدەستهێنا بەپێی رێژەی پلانەکە وەردەگیرێت.

٣. لە پیناو خەبات و تێکۆشانی شەهیدان و ئەنفالکراوانی هەرێمی کوردستان، کەس و کاری پلە (١) یەک وەکو (کچ، و کوڕ، و هاوسەر)ی شەهیدانی سەنگەر و جینۆسایدی هەرێمی کوردستان لە کاتی پێشکەشکردن و هێنانی نووسراوی پشتگیری بە نووسراوی فەرمی و بە واژووی وەزیری شەهیدان و ئەنفالکراوان، کورسی خوێندنی دبلۆمی باڵا و ماستەر و دکتۆرا لە دەرەوەی پلانی پەسەندکراو بۆ تەرخان دەکرێت و بە بێ پێشبڕکێ وەردەگیرێن، بە مەرجێک خوازیار گشت مەرجەکانی پێشکەشکردنی هاتوو لەم رێنماییەی تێدا بێت و لە تاقیکردنەوەی توانستی زانستی دەربچێت. لە حاڵەتێکدا ئەگەر بەشەکە توانای وەرگرتنی لە رووی ستاف و سەربەرشتیاری بە پێی رێنماییەکان هەبوو ئەوا راستەوخۆ لەگەڵ وەرگیراوەکانی دیکە دەست بە خوێندنی ئەکادیمی دەکەن، بەڵام ئەگەر هاتوو بەشەکە توانای وەرگرتنی نەبوو بە هۆی کەمی ستاف و سەربەرشتیار بە پێی رێنماییەکان، ئەوا خوێندنەکەیان دوا دەخرێت بۆ ساڵی داهاتووی خوێندن، بەڵام مافی وەرگرتنیان پارێزراو دەبێت و بۆ ئەم مەبەستەش سەرۆکایەتی زانکۆکان فەرمانی وەرگرتن لە خوێندن و فەرمانی دواخستن کە خوێندنی بۆ دەردەکات. سەبارەت بە لایەنی دارایی کرێی خوێندنی ساڵانەی ناوبراوان، لەسەر ئەستۆی وەزارەتی شەهیدان و ئەنفالکراوان دەبێت بە پێی رێنمایی ژمارە (٢٠)ی ساڵی (٢٠٢٠)ی وەزارەتی دارایی و ئابووری هەرێمی کوردستان.

٤. لە حاڵەتێک کورسی بەتاڵ مایەوە بە گشت جۆرەکانی کورسی خوێندنی باڵا، ئەوا بە هیچ شێوەیەك ئەو کورسیانە پڕ ناکرێنەوە.

٥. هیچ زانکۆیەک بۆی نییە کورسی خوێندن زیاد بکاتە سەرباری پلانی پەسەندکراو لە لایەن وەزارەتەوە، بە پێچەوانەوە خۆیان بەرپرسیار دەبن لە رووی یاساییەوە.

٦. کورسی بۆ هیچ وەزارەت و دامەزراوەیەکی حکومی و تایبەت تەرخان ناکرێت، بەڵکو فەرمانبەرانی ئەم دامەزراوانە دەتوانن لەسەر کورسیەکانی گشتی و کورسیەکانی پاراڵێل بەپێی ناوەڕۆکی هەردوو بڕگەی (١ و ٢) لەم ماددەیە پێشکەش بکەن.

٧. پێویستە خوازیار لە کاتی پێشکەشکردن تەنها یەک شێوازی پێشکەشکردنی کورسی هەڵبژێرێت و نابێت پێشکەشی دوو شێوازی کورسی بکات.

٨. ناونیشان و پرۆپۆزەڵێکی سەرەتایی بۆ خوێندنی دکتۆرا لە لایەن هەر مامۆستایەک کە بەپێی ڕێنماییە پەیوەندیدارەکان مەرجی سەرپەرشتیکردنیان تێدایە پێشکەش بە بەشی زانستی بکرێت، هەروەها پێویستە پرۆپۆزەلەکان لەسەر بنەمای بابەتی زانستیی نوێ و دووبارەنەکراو و پێویستی دامودەزگاکانی حکومەت و بازاڕی کار و ڕەنگدانەوەی کێشە و گیروگرفتەکانی سەردەم لە هەردوو کەرتی گشتی و تایبەت و زیاتر خزمەت کردن بە ڕەوتی زانست لە کوردستان بە ئامانجی بەستنەوەی زانکۆ و کۆمەڵگا بە یەکتر. پاشان پێویستە پرۆپۆزەڵەکان لە لایەن لیژنەی زانستی بەش هەڵسەنگاندنی بۆ بکرێت و پەسەند بکرێت و دواتر لە کاتی ناردنی پلانی زانکۆکان وێنەیەکی پرۆپۆزەڵەکان ڕەوانەی وەزارەت دەکرێت.

ماددەی هەشتەم: لایەنی دارایی خوێندن

١. بۆ ئەو خوازیارانەی کە لەسەر کورسیە گشتییەکان وەردەگیردرێن و بە خۆرایی دەخوێنن، ئەوا گشت تێچووی خوێندنەکە لە ئەستۆی ئەو زانکۆیە دەبێت کە خوێندنەکەی کردووەتەوە.

٢. ئەو خوازیارانەی لەسەر کورسی پاراڵیل وەردەگیرێن، تەواوی تێچووی خوێندن وەکو کرێی ساڵانەی خویندن و بەکارهێنانی مەوادی تاقیگە لە ئەستۆی خۆیان دەبێت. بۆیە پێویستە خوازیار لە کاتی پرۆسەی پێشکەشکردن بەڵێننامەی یاسایی لە زانکۆ پڕ بکاتەوە کە ئامادەیە تەواوی تێچووی خوێندنەکەی لە ئەستۆ بگرێت.

٣. کرێی خوێندن بەشێوەی پاراڵیل لە لایەن ئەنجومەنی زانکۆوە پێشنیار دەکرێت و لە لایەن وەزارەت/فەرمانگە بە هەماهەنگی فەرمانگەی کارگێڕی و دارایی پەسەند دەکرێت.

ماددەی نۆیەم: کار بە هیچ ڕێنمایی و بڕیارێکی پێشووتر لەبارەی خوێندنی باڵا ناکرێت کە پێچەوانەی حوکمەکانی ئەم ڕێنماییە بێت و ئەو قوتابی/خوێندکارانەی کە پێشووتر وەرگیراون و لە ئێستادا بەردەوامن لە خوێندن، ئەوا بەپێی ڕێنماییەکانی پێشوو بەردەوام دەبن لە خوێندن.

ماددەی دەیەم: ئەم ڕێنماییە لە ڕێکەوتی دەرچوونیەوە جێبەجێ دەکرێت و لە (ڕۆژنامەی فەرمی وەقایعی کوردستان) بڵاودەکرێتەوە و بۆ ساڵی خوێندنی (٢٠٢٢-٢٠٢٣) دەچێتە بواری جێبەجێکردن.

هۆیەکانی دەرچوون

بە مەبەستی ڕێکخستنی مەرج و ڕێکارەکانی پێشکەشکردن و شێوازی پێشبڕکێ بە مەبەستی بەدیهێنانی هەلی یەکسان و دادپەروەری و شەفافیەت لە پرۆسەی پێشکەشکردن و وەرگرتن لە خوێندنی باڵا و بەرزکردنەوەی ئاستی خوێندنی باڵا، و ڕەچاوکردنی هاوسەنگی نێوان چەندێتی و چۆنیەتی خوێندنی باڵا لە هەرێمی کوردستان، و دروستکردنی هەلی درێژەدان بە خوێندنی باڵا لە زانکۆکانی هەرێمی کوردستان بۆ خوازیاران، و پێگەیاندنی کەسانی پسپۆڕ و شارەزا و بەدیهێنانی هەردوو لێهاتوویی (وانەبێژیی و توێژەریی) بۆ دامەزراوەکانی خوێندنی باڵا و حکومەت و کەرتی تایبەت، و بەستنەوەی خوێندنی باڵا بە پێداویستی دامودەزگا حکومی و تایبەتەکان و بازاری کاری کوردستان و بەشداری لە پێشنیازکردنی چارەسەری گونجاو بۆ کێشە و گرفتەکان لە هەرێمی کوردستان، ئەم ڕێنماییە دەرچووێندرا.

د. ئارام محمد قادر
وەزیری خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی

وێنەیەک بۆ:-

- نووسینگەی بەڕێز جەنابی وەزیر/ بۆ زانین/ لەگەڵ ڕێزدا.
- نووسینگەی بەڕێز بریکاری وەزارەت/ بۆ زانین / لەگەڵ ڕێزدا.
- وەزارەتی داد/ ڕۆژنامەی وە قایعی کوردستان/ تکایە بۆ بڵاوکردنەوەی / لەگەڵ ڕیزدا.
- نووسینگەی بەڕێز راوێژکاران/ بۆ زانین / لەگەڵ ڕیزدا.
- سەرۆکایەتی گشت زانکۆ حکومیەکانی هەرێمی کوردستان/ نووسیگەی بەڕێز سەرۆکی زانکۆ / بۆ زانین و کاری پێویست بە پێی پەیوەندی/ لەگەڵ ڕێزدا.
- ئەنجومەنی کوردستان بۆ پسپۆریە پزیشکییەکان/ نووسیگەی بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن / بۆ زانین و کاری پێویست بە پێی پەیوەندی/ لەگەڵ ڕێزدا.
- دەستەی کوردستانی بۆ دراساتی ستراتیجی و توێژینەوەی زانستی/ نووسیگەی بەڕێز سەرۆکی دەستە/ بۆ زانین و کاری پێویست بە پێی پەیوەندی/ لەگەڵ ڕێزدا.
- فەرمانگەی توێژینەوە و پەرەپێدان/ بۆ زانین و کاری پێویست بە پێی پەیوەندی/ لەگەڵ ڕێزدا.
- بەڕێوەبەرایەتی خوێندنی باڵا/ بۆ زانین و کاری پێویست بە پێی پەیوەندی/ لەگەڵ ڕێزدا.
- بەڕێوەبەرایەتی کاروباری یاسایی/ لەگەڵ بەراییەکان.
- دەرکردە خولاو .